

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. november 10.

254. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Würzer ház 1 em.

Felölös szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Az adómorál.

Az új adótörvények tárgyalása alkalmával, de azután is, igen gyakran olvastuk és hallottuk, hogy az új adótörvények vannak hivatva a magyar adófizető közönségben az adómorált, az adóerkölcsöt megerősíteni. Hiszen e törvények megalkotásánál olyan követelményeket tartottak szem előtt, amelyek alapját képezhetik az igazságos, méltánylagos megadóztatásnak.

Tagadhatalan, hogy talán mincsen kultúránál, amelyben az adómorál oly kevéssé volna kifejlődve, mint a magyar népben. Hiszen igen jól tudjuk, hogy a magyar sohasem fizetett szívesen adót, de csak azért, mert mindig kevés ellenszolgáltatást kapott érte. De ha elismernék is, hogy a magyar adómorál nem volt, vagy ha volt is, az olyanná sohasem tudott kifejlődni, mint a nyugati államokban, pl. Angliában, Németországban, mégis a morál hiánya miatt például törvényt nem lehet, nem szabad a magyar adófizető közönség fölött. Megállapíthatjuk ugyanis, hogy az addigi adótörvények nem voltak olyanok, hogy az adófizetőket megteremtették az adómorált.

Tekintsünk csak végig az 1875. XXIX. törvényekkel létesített s még most is életben levő III. osztályú keresetadó.

Ez az adónem, amely a körébe tartozó adóalany tiszta jövedelmének 10%-át követeli az állam részére, megölte, kipusztította csirájában az adóerkölcsöt a magyar népben.

Hisz elgondolni is borzasztó, hogy egy paraszti, kereskedő vagy más a III. osztályú keresetadó körébe tartozó egyén jövedelmé-

nek örüsi hányadát fizesse csak állami adó fejében, amelyet az állami adón alapuló adó pótlékok egész serege követ, 70—80, de igen gyakran 100—120%-ig.

Mi sem természetesebb, mint hogy az adózó, látva azt az elviselhetetlen terhet, amely jövedelmén egzisztenciáját veszélyeztetve nehezdedt jövedelmére, minden erejével azon volt, hogy a III. oszt. keresetadó alapját képező jövedelme mentől kisebb összegben állapíttassék meg.

De maguk a pénzügyi hatóságok és a követő bizottságok is, belátva e törvény rendelkezéseinek abszurditását, tekintve, hogy a vállalkozások — ha voltak is — jövedelmükért kérték az adókat, szabadon keresték és mérlegelték az adózók fizetési képességét s valóságos alkuk, megegyezés szerinti állapították meg az adót.

Bár a törvénynek csak ily módon való kezeltése tette lehetővé, hogy a III. osztályú keresetadó alá tartozók nagy része adójuk révén nem jutott nagy válságba, mégis rá kell mutatnunk arra a fureszságra, hogy a túlmagas adókülső révén kezeztetett adóelőfizetési osztály, az adómorál hiánya folytán milyen neveléséges adóalapok keletkeztek.

Vagy talán akad-e ember, aki hihetőnek tartja azt, hogy hazánkban a 440.000 III. osztályú keresetadó alá tartozó ember közül csak 120.000 adózó fizetett 2000 koronán felül jövedelme után adót, míg a többi (vagy jövedelme) nem érte el vagy legalább volt jövedelme) nem érte el vagy legalább is sem haladta túl a 2000 koronát?

Érdekes adatokkal is igazolja a fentebb elmondottakat az adóstatistika. El-

mondja ez az érdekes olvasmány, hogy hazánkban 76 olyan ügyvéd volt, aki 100 koronára s 234 olyan, aki csak 200 korona jövedelme után fizetett III. osztályú keresetadót. Tehát 100, illetve 200 koronából kellett ezeknek lakást tartani, élni, ruházkodni stb., sőt ebből kellett — adót fizetniük is.

Ugyebár, a közjegyzői állások nem tartoznak az utolsó kategóriába? Hiszen egy-egy valamire való közjegyzői állás megüresedése alkalmával valóságos tülekedés támad annak elnyeréséért, sőt, mint tudjuk, ezekkel az állásokkal a mindenkori kormányok főképp politikai érdemeket jutalmaznak. S mégis, ki hinné, hogy vannak olyan közjegyzők is, akik 200—300 korona évi jövedelme után voltak megadóztatva, úgy, hogy igazán esodálatos, hogy a közjegyzők adóköteles jövedelmének országos átlaga 2200 koronát tett ki.

Neveléséges volna ez a dolog nagyon, ha az éremnek nem volna másik oldala is, amely pedig nagyon szomorú. Mert az kétséget sem szenved, hogy ha érthető, sőt menthető volna is a 10 százalékos adókülső mellett az a törekvés, hogy mindenki tőle telhetőleg, félredobva morált, jövedelméből annyit titkoljon el, amennyit csak képes volt, mégis igen sokan voltak olyanok — talán a morál élt bennük vagy keresetük, jövedelmük természetéből volt olyan, hogy azt nem titkolhatták el — akik helyzetüket nyíltan feltárták vagy fel kellett tárniuk s így, ha illetékes helyen hiányzott a megfelelő összeköttetésük, bizony, nagyon érezhették a 10 százalékos adó súlyát.

De lássuk, hogy az új adótörvényeknek meglesze-e az erkölcteremtő vagy nemesítő

A „Tengerpart” tárcája.

Az élet leveleiből.

I.

Adél odahajolt Juliához s a fülébe sugarta:

— Te, ez az ember még mindig szeret léged.

Ekkor már este volt az Andrassy-uton, csak a nagy ivlámpák ragyogtak, s így egyik asszonynak sem lehetett tisztán látni az arcát. Julia nem tudta, miért mondták ezt neki, de azért jól esett a szívének, hogy az urán kívüli még szereti valaki. Adél meztelen, kissé hátrakapott fejjel figyelte s nagy szemével jól végigcsipkedte a barát-
nőjét.

— Nem hiszen — mondta Julia.

— Akkor te is tudod — nevetett Adél.

Lassan sétáltak, mint az olyan emberek, akik unják már egymást s szabadulni szeretnének egymástól. Julia hazavágyott, hogy egyedül lehessen gondolataival. A gyönyörű lakásukra gondolt, ami ezekre került s amit már régen megunt. A bucsuzásakor az jutott eszébe, vajjon milyen lehet annak az embernek lakása, ki az urával karöltve ment két lépéssel előtte. Majdnem meg-

kérdezte tőle, hol lakik, de a keskeny szá-
ján végül is csak jelentéktelen szavak esz-
tak ki.

— Aztán, mondja, mikor látogat meg bennünket?

— Soha — mondta a férfi.

Julia férje nevetett.

— Rossz ember — ripakodott rá az asszony.

— Lehet hogy az vagyok. De így jobb.

Elváltak. Adél velük ment. Most már alig szóltak a férj, aki hivatalnok volt, egy rossz knplét frajt az uton s már el is feledte a barátját, akivel a véletlen összehozta.

De Adél még egyszer eszébe juttatta Julia fiának:

— Züllött ember ez a Fűrj. Óvakodj tőle.

— En? — tiltakozott Julia, ki nem állhatom. Esküszöm, hogy még véletlenül sem gondolok rá.

Adél, aki özvegy volt s vén lánynak érezte magát, iszonyúan és epésen kacagott.

II.

Fűrj a multra gondolt s az éveket számolgatta. Nyolc év tünt el a semmiben, szép és szomorú évek, egy darab ifjuság, sok szentimentális érzés és egy leány. Alig-alig jutott eszébe Julia s most is csak fásultan gondolt rá.

— Látja, maga gonosz asszony — mondta Adélnek, amikor fölkereste. Engem nem bánt, de tudom, hogy Juliának elrontotta a napjait.

— Hogyan tudja?

— Mi elől mentünk, s maga sugdolózott. Tudom, hogy rólam. Nem szereti maga Juliát?

— A legjobb barátnóm . . .

— És ezért gyötöri.

— Fáj ez magának?

Fűrj cinikusan nevetett.

— Persze, hogy fáj.

— No mert Julia magát még mindig szereti.

— Mondta?

— Ó sokkal óvatosabb, semhogy elárulna valamit a bensejéből.

Fűrj utálta ezt az asszonyt.

— Ne beszélünk többet erről. És legjobb, ha maga sem beszél erről Juliával. Látja, az élet félszégeit nem szabad korigálni.

— Mert maguktól is eltűnnek.

— Fűrj elment. Hazament és ezt a levelet írta:

„Kedves Juliám, tudom, hogy szeretsz, s most, életemben először, én is elárulom neked, hogy szeretlek. Te alig ismeresz engem. Néhány hét egy vidéki városból, ez a mi

hatásuk, amelyet azoktól várunk. Ez esetben elsősorban az általános kereseti adóra kell figyelemmel lennünk, mert hisz tulajdonképpen ez az adó váltja fel az eddigi III. osztályú kereseti adót.

Tagadhatatlan, hogy az általános általános kereseti adó 1, 2, illetve 3 százalékos kulcsa összehasonlíthatatlanul kedvezőbb azokra, akik ama szerencsétlenek közé tartoznak, kiknek III. osztályú kereseti adója valóságos jövedelmük 10 százalékaival volt kivetve, de viszont, ha figyelembe vesszük az előbb felsorolt s az adóstatistikából merített adatokat, igazán érthető az az averzió, amelyet az új általános kereseti adótörvényben követelt s büntető szankcióival is ellátott, kötelező s szigorú vallomási köynyszer keltett.

Mert azt hisszük, kétséget sem szenved, hogy a törvény szigorú szemmel tartása mellett olyan neveltséges adóalapot képező jövedelem nem hozható ki, mint a milyeneket fentebb felsoroltunk, sőt meg lehetünk győződve arról, hogy az említett egyénekre kivetett kereseti adó még a 2 vagy 3 százalékos kulcs mellett is messze felül fogja haladni az eddigi III. osztályú kereseti adót.

De visszatérve tárgyunkra, kérdés az, hogy tényleg megteremti-e az új adótörvény a magyar népben a hiányzó vagy hiányzóknak vélt adómorált? A feleletünk erre az, hogy sem a törvény rideg paragrafusai, sem a túlságos bírságolás nem fogja az adómorált megteremteni és fejleszteni. Bírságolás megfélemlíthet, de a félelem még nem morál; de igenis megteremtheti és fejlesztheti, ha a törvényt igazságosan és méltányosan alkalmazzák.

Meg kell kedveltetni állanú büdzsénket! Valamint a kereskedőnek és iparosnak gondoskodni kell vállalkozásának fentartásáról, fejlesztéséről és célirányos vezetéséről, úgy az államnak, mint nagyvállalkozónak is ez a kötelessége. Ha van munkám, van keresetem és ha keresetem van, teljesíthetem kötelezettségének. (M. K. L.)

Ujdonságok.

— **A kormányzó Fiumében.** Wickenburg István gróf kormányzó tegnap titkárja: Verne d a Emil kíséretében visszaérkezett Budapestről, ahol hivatalos ügyek miatt négy napot töltött.

multunk. Egy-két véletlen találkozás itt Pesten, ennyi az egész... Én sirtam egy félt napon, amikor férjhez mentél. Szép és drága emlékem. De nem akarok veled találkozni. Maradjon minden így, szüzen és szomorúan. Azt kérde, miért árulok el most mindent. Egyszer kell és egyszer szabad is. Egy esőket küldök néked, tiszta és szép esőkomat a te fehér leányarcodra, édes Juliám. Este gondolj én rám, estétől reggelig. Én meg reggeltől estig. Így egész nap együtt leszünk. Elég néked ennyi, Juliám? Én a te fehér embered vagyok, Istvánod."

Elküldte a levelet Adélnak.

III.

— Mit tegyek? — kérdezte Julia.

— Én szegény és özvegy vagyok, — mondta Adél. Mit tudom én? Az én életem csupa szomorúság. Te szép és gazdag vagy. Mit tehetsz?

Julia hallgatott.

— Az én uram beteg volt és fél év alatt meghalt. Ugy-e ez rettenetes? Nem tudok beléd látni. A te urad jó és szeretet is téged. Olvastad a levelet... Nem akar veled találkozni. Szeretted?

— Szeretem.

— Akkor rossz vagy.

— Nem vagyok rossz. Hiszen itt ülök,

— **Az állami ipariskola.** A Fiumében létesítési szándékot áll. ipariskola ügyében Vio Ferenc dr. polgármester, Vio Antal dr. képviselő és Dankl iparkamarai alelnök tisztelegtek Beóthy László kereskedelmi miniszterrel, aki kijelentette, hogy az iskola felállítására előtti a város előterjesztéseit meg fogja hallgatni. A város kérelme a tárgyak előadási nyelvére vonatkozik.

— **Vihar az Adrián.** A quarnerói öbölben némileg enyhült az időjárás. Csökkent a szél ereje s a quarnerolomenti kikötők között zavartalan a hajóközlekedés. Az Adrián azonban több mint egy hete nagy erővel fűhög a vihar, veszélyre az ott közlekedő hajóknak, melyek közül már egy-kettő — mint azt meg is irtuk — szerencsétlenül járt. Az egész adriai hajózás megérzi a vihart. A fiumei kikötő s a dalmát és isztriai partok között közlekedő hajók csak nagy késéssel tudják fenntartani a közlekedést. A ma reggelre esedékes gőzök közül a „Hrvat” nem érkezett meg Cattaróból; a „Duna” Triesztből; a „Pozsony” Gravosából; a „Venetia” pedig Ravennából a menetrendben előírt időben.

— **Fiumei sajtópör Budapesten.** Nádpataky Sándor fiumei máv. hivatalnok a La Tabacchina című időszerű lapnak 1911. szeptember 29-én megjelent számában „Stilino-vics hősködései” cím alatt írta Stilino-vics András rendőrfelügyelőről, hogy ez hivatalos hatalmával visszaélve, vele durván bánt. Tette ezt abból az alkalomból, hogy Stilino-vics egy ízben nem engedte őt át a Deák fasor leeresztett vasúti sorompóján. A bpesti kir. ügyészség, a rendőrfelügyelő ellen felhozott vádak miatt rágalmozási sajtópert indított a nevezett lap ellen. Így került Nádpataky Sándor máv. tisztviselő, mint szerző, rágalmozás sajtóvétségével vádolva a büntető törvényszék esküdtbírósa elé. A tárgyaláson, melyen dr. Mikovich bíró elnököt, a vádolt elmondta, hogy a Deák szálló melletti vasúti átjárónál, mikor a korlát le volt eresztve, ő mint vasúti tisztviselő, át akart menni a pályatestre. Ekkor élébe állott Stilino-vics András rendőrfelügyelő s durva hangon rákiáltott, hogy ha vele beszélni akar, haptákban álljen előtte. Ezután válogatott durva kifejezésekkel illette. Az esküdtszéki főtárgyaláson a kihallgatott tanúk csak annyit igazoltak, hogy Stilino-vics azért nem eresztette át a korlátot Nádpatakyt, akiről nem is tudta, hogy vasúti, mert akkor a többi várakozók is joggal követelheték volna áteresztésüket. Mivel pedig a vonat minden pillanatban érkezhett, a rendőrfelügyelő, hogy szerencsétlenségnek elejét vegye, kénytelen volt megtagadni a kérést. Hogy ezt milyen tónusban tette, arról eltérők voltak a vallomások. Dr. Balázs kir. ügyész vádbeszéde után az esküdték fölmertő verdiktje alapján együtt te veled és tanácskozunk. Mit tennél te?

— Semmit, — mondta Adél, de elpirult a nagy hazugságtól... Semmit sem tennék. Egy romlott ember ez, aki jön, hozza a boldogtalanságot és aztán elfut. Hol volt ilyen sokáig? Már el kellett volna jönnie érte régen, mit akar most? Ne hallgass rá! Irj neki, s keress el! Ezt tenném én.

— De ha irok, elárulom magam. Irnom nem szabad.

— Gorombán kell írni.

— S mit írniál te?

— Hogy utálok, s hagyjon békén. Hogy ynem tartom tisztességes embernek, hogy... s egyáltalán el kell mondanod az uradnak a dolgot.

— Ez örülség volna.

Julia elővett egy levelet s átadta Adélnak.

— Ezt irtam, olvasd el, jó-e.

Adél olvasta a levelet: „Első és utolsó levelem írom önnek, uram. Nincs semmi válszom, csak az, hogy a nyolc év alatt önt egészen elfeledtem. Nem érdekelnek az ön érzelmei, s most már magam is jobb szeretem, ha nem látogat meg. Igaz, hogy az most nincs itthon s így jól kibeszélhetnők magunkat, de erről hallani sem akarok. Minnek fölkavarni a multat, a vidéki várost, a

ján a bíróság Nádpataky Sándort az ellene emelt rágalmozás vétségének vádjá alól fölmentette.

— **Titokzatos gőzös.** Az Avanti című olasz lap azt írja, hogy egy titokzatos kereskedelmi gőzös Velencéből egy adriai kikötőbe tett többrendbeli útja alkalmával nagyszámu ládát vitt magával, állítólag óeska vassal és géprészekkel, tényleg azonban ezekben a ládákban egy negyedmillió lira készpénz, valamint fegyverek és töltények voltak.

— **Adria kiállítás.** Az abbazini idegenforgalmi szövetség a legközelebbi Adria-kiállítás alkalmával új bélyegsorozatot ad ki, melyen Rovigno, Parenzo, Sistiána, Abbazia, Portore, Medova, Draga, Lovrana, Grado, Pola és Ragusa képei lesznek láthatók.

— **Lazarevics Branko.** Ki ismeri nálunk ezt a nevet? Senki! Pedig tele vannak vele a szerb és horvát lapok. Azt írják Lazarevics Brankóról, hogy letette a lantot és fegyvert ragadott az elnyomott szerb testvérek felszabadításáért és Szerbia nagyságáért folyó harcban. Nekünk bizony teljesen mindegy, hogy mit csinál a szerbek nagy költője. De nem így a szerbeknek. Azok mindennap tudni akarják, mi van Lazarevics Brankóval, a nemzet koszorus költőjével aki nem fél attól, hogy valamely ozmán golyó, vagy szurony kioltja a lelkét s azzal együtt azt a lángot, amelynek fénye egész Szerbiát bevilágítja. Érthető volt a szerbek reműtete, amikor a minap jelentették a harctérről, hogy Lazarevics Branko hősiiesen elesett. De nem volt igaz. Hamis volt a hír. Néhány nappal utána azt jelentették, hogy a költő él és harcol még. Lazarevics Branko él. S ennek örül minden szerb.

— **Montecuccoli a fiumei haditengerészeti építkezésekről.** Az osztrák delegáció hadügyi albizottságának tegnapi délutáni ülésén Montecuccoli Rezső gróf a haditengerészet parancsnoka a haditengerészet 1913. évi költségelőirányzatának tárgyalásakor jelentette, hogy a Monfalcone-ban a Saida cirkáló október 26-án és a Tatra torpedó jármű a Danubius gyárból Portoróban november 3-án vízrebocsátott. A Balaton és a Csepel nevű hasonló járművek november 16-án és december 6-án fognak vízre bocsátatni.

A fiumei Danubius gyárból november 23-án a Helgoland cirkáló és Triesztben november 30-án a Prinz Eugen hadihajó, a harmadik épülőfélben levő nagy hadihajó fog vízre bocsátatni. A Danubiusnál épülő negyedik hadihajó csak jövő év júniusában lesz vízre bocsátható. A Viribus Unitis négy hét óta van szolgálatban és megállapítható, hogy a lövészi kísérletek teljesen kielégítőek voltak. Az összes ágyukból teljes hadi töltéssel egyszerre adtak sortűzöt, de ez a hajón semmi sérülést nem okozott. A tengeré-

kedves találkozásokat? Pedig esodálatos mindenre olyan élesen emlékszem. Mennyi esacska és mennyi szépség! De én aszszony vagyok s ez mindent megmagyaráz, kedves István. Ne írjon többet, mert ugy sem felelek. Ne üldözzön, mert én az uramat szeretem. Isten önnel, Julia".

Adél meglepetten nézett a kipirult aszszonyra.

— Ugy-e elég hideg? — kérdezte Julia.

— Igen... elég hideg.

— És goromba is?

— No, az is, ha akarom...

— Akkor elküldöm.

Bezárta a borítékba és megeimezte.

— Csak egy kicsiny hiba esuszott bele — mondta halkán Adél.

— Mi az?

— Hogy meghívtad magadhoz.

Julia hidegen mérte végig barátójét. — Ez nincs benne. S ha benne volna, ő ugy sem jönne hozzám. Azt írta és azt mondotta.

— És te ezt elhiszed neki?

— El. Mert mi mindig azt hisszük el a férfiaknak, aminek az ellenkezőjét kívánjuk s amit nyíltan ugy sem merünk kimondani — a férjeink miatt.

Berkes Imre.

szeti parancsnok sajnálja, hogy a tenger alatti naszádok építésének kiadásánál nehézségek merültek fel. A tengeralatti naszádok az építkezések kiadásánál a 312 millió millió koronás hitel terhére az 1913., 1914., 1915. és 1916. évekre kis részletekben voltak beállítva. Ez év kezdetén ajánlatokat kértek a különböző hajógyáraktól a tengeralatti naszádok építésére. A beérkezett ajánlatok között volt a Whitehead cégé is, amely már két tengeralatti naszádot szállított. A Danubius visszalépett, úgy, hogy csak a Whitehead cég maradt meg. A különféle tárgyalások nem vezettek az árak elfogadható mérséklésére, miért megszakították a Whitehead céggel a tárgyalásokat. Ausztriából nem érkezett elfogadható ajánlat, azért a tengerészeti parancsnok azt a kérést intézi a bizottsághoz, hogy engedje meg a tengeralatti naszádoknak esetleg külföldön való megrendelését.

A kikötőből. Nov. 8. Erkezett: „Széchenyi“ magyar gőzös Mogadorból, 346 hál tengerivel, 100 zsák fűgével, 200 zsák szőlővel, 20 zsák mandulával, 40 hordó vassal és 50 üres hordóval; „Balaton“ magyar gőzös Bordeauxból, 600 hordó gyanával és 20 tonna vegyes áruval.

Indult: „Matlekovits“ magyar gőzös Mogadorba, 270 tonna cukorral, 220 tonna fával, 180 tonna dohánynyal és 150 tonna ásványvízzel; „Cattaro“ angol gőzös Liverpoolba, 1200 tonna cukorral, 60 tonna liszttel, 70 tonna babbal és 20 hordó fakivonattal; „Vorwaerts“ osztrák gőzös Kóbeba, 3500 tonna cukorral, 50 tonna sóval, 40 tonna cementtel, 20 tonna papírral és 30 tonna üvegáruval; „Magyar“ magyar gőzös Cattaróba, 900 tonna fával.

Gürtler újabb fellépése. Gürtler Danny, a bécsi udvari Burgszínház volt művésze, a ki a múlt héten a Deák-szálló zsufolt nagytérmeben aratott megérdemelt sikereket, hallgatói nagy részének kívánságára holnap vasárnapon újból előadást rendez a Deákban. Ez alkalomra részben új műsört tűzött ki Gürtler Danny, a ki tudvalevőleg maga írja meg verses és prózadarabjait.

A vasut, a hajózás és a kivitelfejlesztés. A magyar export egyik kitűnő szakfőirja a következőket: Vasuti áru- és díj-szabásaink valóban nem alkalmasak kivitelfejlesztésére. Nem akarok a kérdés részleteibe bocsátkozni, hiszen a panasz vasuti díj-szabás tulságos magassága miatt általános. Csak példaképpen utalok arra a köz tudomású tényre, hogy az Osztrák Lloyd által továbbított árak a Déli vasut és az azzal egyezményben lévő vasutak vonalain fuvarkezdményben részesülnek. Ez és sok más körülmény nem a fiumei, hanem a trieszti kikötőnek kedvez. A disztinguált kiviteli és belföldi kereskedelem között a vasuti díjtételeknél az előbbi javára természetesen nagy mértékben járul hozzá annak fejlesztéséhez. Ama vasutügyi szempontoknak melyek az állanháztartás jövedelmei sorában jeleatós tételként szereplő államasuti bevételek kedvező alakulását célozzák, hátterbe kellene szorítani az egyes kiviteli ágazatok díj-szabási támogatásának megszüntetését. Szükséges ugyanis, hogy az általános díj-szabási elvekben is a kivitelfejlesztés célzata kifejezésre jusson. Még nagyobb mértékben emelik a külkereskedelmet a kiviteli praemiumok. Ha tehát a kivitelt elősegíteni és annak szolgálatot tenni akarunk, akkor a Fiumén át való exportra szánt árukat sokkal nagyobb díj-szabási kedvezményben és kiviteli praemiumokban kellene részesíteni.

Mindezt a külföldi államok legnagyobb része meg is teszi. Akárhány cikket lehet előbbban Trieszthől valamely galiciai állomásra szállítani és viszont, pl. Fiuméből Budapestre, dacára annak, hogy az előbbi távolság az utóbbinak legalább is kétszerese. Egy igen fontos faktor az export-kereskedelem fejlesztése szempontjából a kombinált vasuti és hajózási díj-szabások. A levantei forgalomban vannak kombinált díjtételeink Fiumén és Galatzon át úgy az Adrián, mint a Lloyd és a Magyar Keleti tengerhajózási r.-t. által érintett kiöktök legnagyobb részében, főleg a Balkán és a Levante kikötőibe, de a távolabb eső óceáni szolgálatban niucsenek. De ettől eltekintve kívánatos volna, hogy a vasuton nyújtandó kedvezmények ne kapesoltassanak össze bizonyos meghatározott hajózási vállalatokkal, hanem nyujtassanak önállóan a kikötőből meghatározott tengerentuli tényleg kivitt árak után. Ezt már az exportőr lehető szabad mozgása is indokolja. Németországban a vasuti exporttarifák tartalmaznak közvetlen díjtételeket bármely német vasuti állomásról nemesak hajóik által érintett tengerentuli kikötőkbe, hanem még tengerentuli vasutállomásokra is. Így pl. fel lehet adni árut közvetlenül, mondjuk Magdeburgból Pretoriába. Ily közvetlen díjtételnek rendkívül sok az előnye. Nemesak sokkal olcsóbb mint a tört forgalomban, hanem azonfelül rendkívül megegyesíti a szállítást, gyakran feleslegessé teszi a szállító intervenciójától és végül megkíméli az exportőrt a néha nagyon is komplikált fuvarkalkulációtól, különöse nolv esetekben, amelyek bárha nem nagyon gyakoriak, de mégis előfordulnak, amikor az exportőrnek franco rendeltetési vasuti állomás kell adnia.

Strauss Adolf felolvasása. Minthogy Strauss Adolf tanár, a hirneves orientalista csak a ma esti gyorsvonattal érkezik meg Budapestre, a Szabad Lyveumnak ma este kitűzött felolvasása holnap délelőtt 11 órakor tartatik meg, ugyancsak a felsőbb leányiskola termében.

Elfogott sikkasztó. A trieszti rendőrség megkeresése folytán a fiumei rendőrség tegnap délután letartóztatta Giovannini Albert 29 éves hajógépészét. Néhány hónappal ezelőtt Giovannini az Austro-Americana „Alberta“ nevű gőzösén 432 koronát vett át Zeler Ahmed fűtőtől, aki arra kérte Giovanninit, hogy őrizze meg a pénzt. Amikor Zeler visszakérte a pénzt, Giovannini azt válaszolta, hogy elköltötte. A fiumei rendőrség a letartóztatásról értesítette a trieszti rendőrséget.

Munka nélkül. Egy titkos rendőr tegnap bekísérte a rendőrségre Golubovich Fabian 22 éves boszniai egyént, aki a közbiztonságra veszedelmes alak. A rendőrbizóság csavargásért 10 napi elzárásra ítélte. büntetésének kitöltése után pedig eltörlőlj.

Az Osztrák Lloyd novemberi menetrendje. A Földközi-tengeri szolgálat: A görög-levanti „A“ vonal gőzöse november 17-ike körül rakodik Fiumében Brindisi, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinopoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda, és Rizeh, kikötők részére.

A görög-levanti „B“ vonal hajói nov. 10 és 24-ike körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira, Wathy, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinopoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A“ vonal gőzösei nov. 16 és 30-án rakodnak Fiumében. Medua, Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimos, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinopoly, Burgas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B“ vonal gőzösei nov. 9 és 26 körül rakodnak Fiumében. Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Lago, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodosto, Konstantinopoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A sziriai „A“ vonal gőzösei nov. 17-ike körül rakodnak Fiumében Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beiruth, Jaffa, Caifa, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaca, Limassol részére.

A sziriai „B“ vonal gőzösei nov. 10 és 24-ike körül rakodik Fiuméba. Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beiruth, Jaffa, Caifa, Saída, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaco és Limassol kikötők részére.

Ocednszolgálat: A trieszti kalkuttai vonal „Trieste“ gőzöse nov. 14-én rakodik Fiumében Port-Said, Sut-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Ciombo, Madras, Rangoon és Calcutta részére.

Adó- és illetékügyi szemle. E címen jelent meg egy új, igen magas színvonalu folyóirat rendkívül gazdag tartalmu első száma. A folyóirat tudományos rendszerességgel, de a gyakorlati követelményeknek mindenkori méltányolásával mindazon kérdéseket öleli fel, amelyek az egyenes, a fogyasztási adók, az illetékek, a jövedéki büntetőjog és a budgetjog keretében tartoznak. A szemlét Benedek Sándor közigazgatási ítéltőbíró; Dr. Fellner Frigyes egyetemi m. tanár és Dr. Hegedüs Lóránt orsz. képviselő közreműködésével Dr. Klug Emil bpesti ügyvéd szerkeszti. A 96 oldalas füzet végén a pénzügyminiszteriumnak legújabb személyi és ügybeosztása található. A szemle megrendelhető Budapest, V., Alkotmány-u. 19. sz. alatti kiadóhivatalában évi 24 K-ért.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenkéntháromszor

új, fényes műsor!

Mindenemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címlírás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadóházában.

TŐZSDE.

	Nov. 8. zárlat	Mai árf. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	787.	783.
Osztrák hitelrészvény	606.50	602.
4%-os koronajáradék	84.80	84.50
Osztr.-magy. államvasut	683.30	675.
Lezálogbank	415.	412.
Lezámitóbank	511.	507.
Hazai Bank	282.30	281.
Magyar Bank és Keresk. R-T.	339.80	335.50
Rizsgár	703.	698.
Salgótarjáni	715.	710.
Közuti Vasut	668.80	652.
Városi Villamos	369.50	367.
Adria	315.	—
Déli Vasut	103.50	—
Magyar Cukoripar	2720.	—
Rizsgár	3690.	—
Budapesti Gabonatózsde. (10 kilogrammonté.)		
Baza áprilra	11.80	11.91
Rozs 1913 áprilira	10.42	10.51
Tengeri májuara	7.99	7.95
Zab áprilira	10.76	10.93
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	607.	602.
Magyar hitelrészvény	787.	782.
Osztrák magyar államvasut	681.30	676.
Déli Vasut	103.50	103.
Alpesi	967.50	958.
Skoda	751.	751.
Osztr. koronajár.	85.33	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kitések átlagár.
Fiumei 4%-os kölesönkötv.	42.
Banca Fiumana	630.
Fiumei Kereskedelmi Bank	300.
Fiumei Népbank	112.
Litorale Bank és Takarékszövet.	228.
I. Horvát Takarékpénztár	6000.
„Indeficienter“ tengerhajóz. Noin 250	500.
Magyar-Horvát Óshajózási	1420.
Magyar-Horvát Szabadhajózási	1100.
Orient tengerhajózási társ.	1440.
Ált. Forgalmi r. t.	2200.
Magyar Olajgyár	208.
Austro-Americana	278.
Navigazione Libera Trieste	620.
Osztrák Lloyd	311.
Stabilimento Tecnico	9700.
Ampelca Szezipároló Rt.	412.
I. Trieszti Rizsgár	878.
„Kerka“ dalmát vízmuvel. r. t.	398.
Spalatoei Portland Cement	390.
Assicurazione Generali	905.
Rimorco Adriatica	3775.

Távirat — Telefon.

A Balkán háboru.

Szerbia nem enged!

A BALKÁN-SZÖVETSEG ELLENÜNK.

Komoly pillanatokat élünk. Szerbia, a kis Szerbia nyíltan s félreérthetetlenül megfenyegeti Ausztria-Magyarországot. Tengeret követel minden áron, még — háboru árán is. Csak természetes, hogy a monarchia nem nézi nyugodtan Szerbia ficánkolását, a mely a szövetségesekre támaszkodik, közben pedig elfelejti, hogy ez uttal nem Törökországgal van dolga.

Belgrádból ma délben a következő távirat érkezett:

BELGRÁD, nov. 9. Ausztria-Magyarország egy másik nagyhatalom útján nyomtatékkal figyelmeztette Szerbiát, hogy a szerb seregek csakis Prizrenig nyomuljanak előre és ne lépjenek albán területre, mert ezt **AUSZTRIA-MAGYARORSZÁG HA KELL FEGYVERREL FOGJA MEGAKADÁLYOZNI.** Pasiés miniszterelnök, kijelentette, hogy Szerbiának utat kell nyerni a tengerig, **HA MINDJÁRT HÁBORU ÁRÁN IS.** Ha Ausztria-Magyarország ezt megakadályozná, akkor a négy szövetséges Balkán-államot találja magával szemben.

BELGRÁD, nov. 9. Stojanovic Kosta kereskedelmi miniszter egy újságrónak a következőket mondotta:

Minden olyan javaslat, amely azt célozza, hogy Szerbia ne az adriai, hanem az aegéi tengeren vegyen kikötőt, elfogadhatatlan. Nekünk nyugát felé kell a kikötő, nem pedig a Levánten.

Szerbek a tengerpartért.

BELGRÁD, nov. 9. Zivkovics tábornok serege Djakova elfoglalása után a Fehér-Drina mentén Skutari és a tenger felé nyomul.

Jankovics tábornok seregei Dibra bevételét után a tenger felé fognak előrenyomulni. Durazzo elfoglalása biztos célja a szerbeknek.

Konstantinápoly lángban.

KONSTANTINÁPOLY nov. 9. Konstantinápoly tegnap óta lángban áll. A lakosság rémülten menekül.

KONSTANTINÁPOLY nov. 9. A tűz a város északi részében keletkezett és hihetetlen gyorsasággal terjedt tovább. A zavar és a kétségbeesés óriási. A keresztény lakosság rémülten menekül. Aki idejében nem bír elrejtőzni, azt ki-méletlenül legyilkolja a csöcselék. A helyzet rettenetes. A tömeg kenyeret követel, a kereskedelem teljesen szünetel. A tüzvész rohamosan pusztít, nincs aki gátat vessen a veszedelemnek. A rabokat kieresztették — ez a veszedelmes népség gyilkol-rabol. Már is igen sok keresztény és zsidó esett áldozatul a garázdálkodó raboknak.

Konstantinápoly végnapjai.

BUCAREST, nov. 9. Konstanzaiban tegnap elterjedt az a hír, hogy Konstantinápolyban rettenetes, kereszténymészárlás folyt le. Galata városrész az információk szerint teljesen lángban áll. A „Mária hercegnő” román gőzös, amely Konstantinápolyból Konstanzába érkezett, azonnal visszaindult, hogy fedélzetére vegye a román

alattvalókat. Ugyanezen célból rendelték Konstantinápolyba egy hadihajót. A török fővárosból Konstanzába érkezett utasok szerint a főváros tele van kurd hordákkal, megszőkött katonasággal, körülbelül 40.000 sebesülttel, akiknek nagyobb része éhséget szenved. A sebesültek kijönnek az utcára és kenyeret kérnek. Igen sok keresztény lakos menekült fel a hajóra.

Mahmud Mukhtar levéle.

PARIS, nov. 9. A kirákkilissai csata után egy elesett török tiszt zsebében egy levelet találtak, melyet Mahmud Mukhtar basa írt atyjának, aki akkor még nagyvezér volt. E levélben Mahmud Mukhtar leírja a török hadsereg kétségbeesett helyzetét és kijelenti, hogy a háboru csak a törökök vereségével végződhetik. Kéri atyját, mondjon le a nagyvezérségről és bírja rá Kiamilt a méltóság átvételére és hogy Kiamil azonnal indítsa meg a béketárgyalásokat. A török séregre nézve a legrosszabb az, hogy nincs elég tisztje, mert egy része elesett, sokan meg más módon távoztak el. A tisztok hiánya hozza, hogy a legderékabb ezredek is vad hordákká fajultak el, akik nem tudják mi a teendőjük és semmiféle parancsszóra nem hallgatnak.

Szaloniki elfoglalása.

ATHEN, nov. 9. A görög sereg tegnap délben elfoglalta Szalonikét. A délután folyamán elterjedt győzelmi hírt estefelé meg erősítették. Óriási örömet és lelkesedést keltett Szaloniki okkupálása. A nép tüntető menetekben vonult fel az utcán s éltette a hadsereget. A várost kivilágították.

ATHEN, nov. 9. A király, mielőtt külön vonaton innen Szalonikibe utazott, Rattkiván tábornokot Szaloniki kormányzójává nevezte ki.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 9. A konstantinápolyi izraelita hitközség táviratilag üdvözölte a szaloniki izraelita hitközséget és szerencsét kíván nekik szerencsés felszabadulásuk alkalmából.

Török lázadás Drinápolyban.

LONDON, nov. 9. A bolgár főhadiszállásról ideérkezett jelentések szerint a drinápolyi török helyőrség fellázadt. A lázadást a tisztok kezdték, akik nem engedelmeskednek a török főparancsnoknak.

Csataldzsa megszállása.

SZOFIA, nov. 9. A bolgárok végleg megszállták a csataldzsa erősségeket.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 9. Alendar és Ráma közelében véres harcok vannak. A törökök remélik, hogy hosszasan ellenállhatnak a bolgároknak.

A görögök Konstantinápolyban.

ATHEN, nov. 9. A fővezérlet nagy csapat katonát szállított a Marica folyó jobb oldalára azzal az utasítással, hogy vegyék ostrom alá a Dardanellákat és így nyissanak utat a görög hajóknak, mert a görögök a bolgárokkal együtt akarnak Konstantinápolyba bevonulni.

Monasztir elfoglalása.

BELGRÁD, nov. 9. A Tribuna értesítése szerint a szerbek elfoglalták Monasztirt.

Már veszekednek a koncon.

BELGRÁD, nov. 9. A görög és bolgár követek közt a jövőbeli territoriális gyarapodásról beszélve összekülönbözés támadt. Bolgár követ izgatottan vágta görög kollégájára szemébe:

— Görögország most sokkal nagyobb igényeket emel, mint aminket a háboru kitörése előtt emlegetett.

Szent háboru.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 9. (Este 8 óra) A seik-ül-izlam felhívja az összes ulemákat, hogy siessenek a haretérre és hirdessék a szent háborut.

Győzelem Drinápolynál.

SZOFIA, nov. 9. A bolgár seregek tegnap elfoglalták Drinápoly két erődjét Seetan-Tepet és Papas-Tepet. E győzelem nagyon elősegíti Drinápoly bevételét.

Djakova elfoglalása.

RIEKA, nov. 9. Djakova (szerbül Djakovica) elfoglalása a törökök lanyha ellenállása és a szerb tüzéség kitünő támadása által vált lehetővé. A szerb és montenegrói csapatok vesztesége igen csekély. Riza bey parancsnok Kresnice felé menekült. Számos albán önkéntes jelentkezett szolgálattételre a szerb hadseregél. A Bojana folyóhoz küldték őket.

Mahmud Sefket diktátor.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 9. A haditanács a szultánnak oly értelmű előterjesztést szándékozik tenni hogy nevezze ki Mahmud Sefket pasát teljhatalmu diktátorrá. Mahomed Sefket igen nagy népszerűségnek örvend és különösen az alsóbb néposztályok öle várják a szabadulást.

A kultuszárca költségvetése.

BUDAPEST, nov. 9. A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, melyen jelen voltak Zichy János és Teleszky János miniszterek is. A kultuszárca költségvetését tárgyalták, de nem fejezték be és ma folytatják.

A delegációból.

BUDAPEST, nov. 9. A magyar delegáció külügyi albizottsága tegnap délután Berzovicsy Albert dr. elnöke alatt ülést tartott. Nagy Ferenc dr. előadó ismertette a külügyi helyzetet és Berchtold króf balkáni politikáját, melynél elisméri, hogy az nagyon böles és a területek végleges rendezésénél a béke helyreállításával kapcsolatban a mi érdekeink is kellőleg megvédenek. Szüllő Géza, Lukács György és Khuen-Héderváry Károly gróf felszólalásai után Berchtold gróf arra kérte a bizottságot, hogy a tárgyalásokat ne huzzák a végletekig, mert most minden pere drága. Köszönetet mond a bizottságnak, amiért álláspontját honorálták és a vélemények megégyeztek.

Az osztrák delegáció.

BUDAPEST, nov. 9. Az osztrák delegáció külügyi albizottsága tegnap délután 3 órakor folytatta üléseit. A tárgyalásokat befejezték és a legközelebbi ülést november 15-ére tűzték ki.

Kihallgatások a királynál.

BUDAPEST, nov. 9. A király Berchtold gróf külügyminisztert ma reggel 9 órakor egy óráig tartó különkihallgatáson fogadta. Ugyanakkor Schemua Balázs vezérkari főnök is a várpalotában tartózkodott. Délelőtt 11 órakor Auffenberg hadügy miniszter jelent meg a királynál. A délután folyamán pedig Tschirszky bécsi német nagykövetet fogadja az uralkodó.

A képviselőház munkarendje.

BUDAPEST, nov. 9. A képviselőház november vége felé ismét összeül, hogy az 1913-iki költségvetést letárgyalja. A delegáció ülésezése e hó 22—25-ike körül véget ér, addig elkészül a képviselőház pénzügyi bizottsága, az egyes tárcák költségvetésének letárgyalásával, úgy hogy a kormány e hó 25—26-án összehívhatja a Házat.

Az új Dreadnought.

BUDAPEST, nov. 9. Delegációs körökben beszélnek, hogy a fumei hajógyárban készülő 7-es számú Dreadnought a „Szent István” nevet fogja kapni.

Obstrukció Bécsben.

BECS, nov. 9. A délszlávok tovább obstrukciónak. Kijelentették, hogy addig nem hagyják abba, amíg Cuvaj áll Horvátország élén. Próbáltak kompromisszumot kötni velük, de nem sikerült. Így történt, hogy a képviselőház költségvetési bizottságának este 6 órakor kezdődött ülése hajnali 3 óráig tartott. Az egész ülést Dulibic beszélt ki. A délszlávok eddig 302 indítványt nyújtottak be.

Előterjesztik a választói reformot.

BUDAPEST, nov. 9. A kormány a november végén összeülő képviselőház legelső ülésén előterjeszti a választójogi törvényjavaslatot, mely már minden részletében kész van.

Berehtold expozéja.

BUKAREST nov. 9. Az Independente Roumaine Berehtold gróf expozéjáról a következőket írja: Az osztrák-magyar monarchia ugyan, mint Berehtold gróf mondja, területi aspirációkról lemondhat, de nem ismerhet el oly határváltozásokat, amelyek érdekeibe ütköznek. Ugyanebben a helyzetben van Románia is.

La Roumaine, Take Jonescu belügyminiszter lapja ezt írja: Megelégedéssel megállapítjuk, hogy Berehtold gróf a balkáni válsággal kapcsolatos román érdekeket nyílvánosan elismeri. Azt hisszük, hogy kiáltó igazságtalanság volna Romániától zokogni, hogy a háború lokalizálásához hozzájárult.

A hármas szövetség és Szerbia.

BERLIN, nov. 9. A „Vossische Zeitung” közli, hogy Ugron István, az osztrák-magyar monarchia belgrádi követe ma felkeresi a szerb miniszterelnököt, hogy nyomatékosan figyelmeztetve kijelentse a szerb kormány előtt, hogy Ausztria-Magyarország nem tűrheti, hogy Szerbia közvetlenül utat szerezzen az Adriához. Közvetlenül Ugron után megjelenik Pasics miniszterelnökkel a német és olasz követ is, hogy a hármas szövetség nevében tudassák Szerbiával, hogy kormányaik tiltakoznak az ellen, hogy a szerbek San Giovanni di Meduát és Durazzót birtokba vegyék.

BERLIN, nov. 9. Szerbia eddigi sikerén felbuzdulva, azt az üzenetet küldte a hatalmaknak, hogy Albániának Görögország, Montenegró és Szerbia között való felosztásába egyezzen bele a külföldi diplomácia. Ausztria-Magyarország utasította a nagyhatalmaknál levő követeit, hogy tudassák a kormányokkal, miszerint a monarchia nem adhatja hozzájárulását ehhez a tervhez. Ha a hármas szövetség államainak csak sejtelmé is lett volna Szerbia céljairól, nem tanusítottak volna olyan korrekt semlegességet és Szerbia ennek folytán még Prizrendig sem juthatott volna el.

A monarchia követei kérik a hatalmakat, hogy ezt az óvást Szerbiának tudomására hozzák.

Egy örült Tiszánál.

BUDAPEST nov. 9. Tegnap délután egy fiatal ember jelent meg Tisza István városligeti fasor 2. számú alatti lakasan, és azt mondta, hogy ő Tisza Kálmán

és Tisza István fogadott fia és így a jelentkező vagy örült, vagy szélhámos. Bevitték a rendőrségre, ahol megállapították, hogy közveszélyes örült.

Horvát ügyek.

ZÁGRÁB nov. 9. Mint a királyi biztos környezetében beszélnek, Cuvaj felhatalmazást kapott arra, hogy a választásokat kiírja. A hírek nem adnak hitelt és azt hiszik, hogy a királyi biztos csak a felsőbb körök bizalmával akar tüntetni. Cuvaj tegnap egy küldöttséget fogadott, melyről azt állítják, hogy az hivatalnokokból volt összeállítva és csak arra szolgált, hogy a közvéleményt megtéveszsze vele.

Megvont szubvenció.

ZÁGRÁB, nov. 9. Ismeretes, hogy az orvosszövetség a Jukics-pörben a törvényszéki orvosszakértők ellen foglalt állást. Akkor a királyi biztos megfenyegette a szövetséget, de mivel ez még sem engedett, most megvonta tőle a kormánysegélyt.

Jó karban levő varrógép

olcsón eladó. Viale Francesco Deák 1. III. 17 a. dóhánygyárral szemben.

Eladó üzlet.

Jóforgalmu konyhaberendezési és játékuzet, más vállalat miatt, azonnal eladó.

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

A Fiumei Kereskedelmi Bank Rt.

takarék-és folyószámla-betétek után 5% (öt százalék) kamatot fizet.

A tőkekamatadót az intézet sajátjából viseli. Elvállal megbízásokat a budapesti és külföldi tőzsdékre. — Előleget ad árukra és értékpapírokra. Leszámítol váltókat. — Elvállal beszédéseket, kiállít és bevált csekkeket és hitelleveleteket.

SAFE DEPOSITOK.

Áru-Osztály - Sorsjegy-Osztály - Biztosítási-Osztály - Menetjegy-Osztály. - Nemzetközi utazási Iroda.

A „Valódi“

: Franck: kávépótlék ismertetőjele a kávédaráló. Gyakran utánozzák. Azért óvatosság a bevásárlásnál! A „Valódi“: Franck: a legjobb hazai nyersanyagból készítették. Gyár Kassán.

József Főherceg szálló BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendég-szobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS TER 2. szám.

Apollo Színház

Igazgató: TROPFAUER ÁRMÁN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperial szálló közötti utcában).

Egyetlen elsőrendű családi mulató.

Naponta pont fél kilenc órakor este

nagy előadás:
Hombert és Renardó

zeneexcentrikusok.

Felsen Christl

operette énekesnő.

Dechée Gyula

kömikus.

Chr. Rügammer

F A N A R A

A HÍRES OLASZ KÖMIKUS.

Erna Hilda

táncosnő

Glück Olga

operette énekes

The Havarás

Giolo Ada

francia énekesnő

Révész Kató

magyar diseuse

Vasárnap délután 4 órakor

családi előadás
félhelyekkel.

Helyrak: Páholy 5 személyre K. 15.-, Páholyülés K. 3.-
Fentartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-

Előadás után kabaré szabad bemenettel.
Meleg konyha egész éjjelen át!

A kinek hull a haja

forduljon bizalommal

Schön Irén

szépség és hajápoló műterméhez

Fiume Via Carducci 12 II. em.

Telef. 11-89.

Kitünő házikoszt

ehéd és vacsora, magyar és bécsi konyha.

Cím: Via Gisella 1. szám III. em. 11 sz. ajtó.

Azonnal kiadó.

Uri családnál elegánsan bútorozás, kétágyas szoba teljes ellátással, házaspár, vagy két hölgy részére. Villanyvilágítás, fűdősobahasználat, kifogástalan tisztaság. Via Gisella 1. III. em. bal lépcső 11. ajtó.

Tiszának szabad.

BUDAPEST, nov. 9. A magyar delegáció külügyi albizottságának tegnapi ülésén Zichy Tivadar gróf kérdést intézett az elnökhöz, hogyan lehetséges az, hogy Bécsben már zártnak nyilvánították a bizottság üléseit, amelyre tehát a delegáció tagjain kívül más be nem mehet és Tisza István, a képviselőház elnöke, most mégis jelen lehetett a tanácskozásokon. Ez által a tárgyalást megfosztották zárt jellegétől. Berzevichy Albert elnök azt felelte, hogy mikor a határozatot hozták, senkisémet gondolt arra, hogy a képviselőház elnökét a tárgyalásokból kizárják. Ez precedensül nem szolgálhat sem képviselőknél, sem idegeneknek. — A bizottság az elnök választását tudomásul vette.

Kopott vagy kifakult angol **bőr-butort** bármely színre újra **átfestek**. Szintartósságért kezeskedem. **EISLER S.** kárpitos
Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

25,000 KORONÁT fizetünk bárkinek ki bizonyítani tudná, hogy a

Sunlight Szappan

hamisított vagy bármilyen ártalmas anyagot tartalmaz. Kísérlelje meg a Sunlight-mosómodszert: beszappanozni, göngyöltetni, egy ideig pihentetni, hogy a szappanozás hatékony legyen, azután kimosni és szárítani.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és arnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Belaria vendéglő

FIUME

(Georgievics-ház) Via Fratelli Branchetta.

Kitűnő magyar konyha. Izletes ételek. Kifogdalan italok.

TELEFON 13-35.

Hutter János

vendéglős.

„Al Paolo” vendéglő

(ex Rákóczy)

Fiume Via dell'Industria 52 sz.

a kivándorlási palotával szemben

ujjonnan berendezve.

Kitűnő magyar és olasz konyha. Elsőrendű magyar borok. Polgári sör.

Havi előfizetők elfogadtatnak.

Szíves pártfogást kér

Hönsch Pál

a Lloyd vendéglő volt főpincésje

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy perenyire. Fiume legújabb szállodája. — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 2.40 K-tól feljebb Villany. — Lift. — Fürdők. A kávéház fényesen berendezve megnyit.

Tulajdonos **LINENBERGER S.**

CIRKVENICA

Szálloda HORVÁTH Étterem

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. — Olcsó árak.

Használt és új butort

veszek és eladok.

Meghívásra házhoz is jövök.

HERSKOVITS S. butorkerekedőnél
Via G. Parigi 6, szám.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő visontai és mátrahegyaljai **fehér rizling** és **vörös borokat**, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjét 80 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 1 koronáért.

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápály 16.

Le-kisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy étterem.

— Teljes penzió napi 10 liráért. —

Még teljesen jókarban lévő

Singer varrógép

olcsón eladó.

Cim a küldőben.

Színes szövetfüggönyök páronként 7.- koronától feljebb

Gyapó-étamine függönyök garantált színek párja K. 13.50

Kiváló alkalom axminster-szőnyegekben 175x250 K. 25.-, 200x300 K. 36.-

Bonne femmes tüllből rávarrott mintákkal drbja K. 4.-

Agytárók tüllből rávarrott mintákkal 220x330 drbja K. 11.50

Piás asztalterítők rávarrott mintákkal drbja K. 17.-

Cheniglia lambrequin drbja K. 7.60

A nagy őszi idényre

megérkeztek már a

Szőnyegek

és

függönyök

Gazdag választék juta-zsineg-tapestry-velour és xylo futókban, ágyelőkben, teljes garnitúrákban, szövet- és csipkefüggönyökben, bonne femmes, stores és brise-bise-ben.

Óriási

választék

a következő minőségű szalón-, ebédlo- és hálószoba szőnyegekben:

Gyapju Tapestry Velour

(a nagybecskereki szőnyeggyárból)

Axminster Argaman

és kézzel előállított szőnyegekben.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11

Trieszt Corso 9

Bécs IX.

Szabott árak!

CORTE ANGELO, FIUME

Corso 27 sz., I. emelet. Telef. 2-27.
COIFFEUR - POSTISEUR - PARFUMFUR.

Onduláció, jelmez-parókák kézápolás (Manicure), arcsmassage villamos árammal és gőzzel. - Hajfestés és fejmosás, a fejszárítása villamos készülék segítségével. Hajmunkák, párisi, londoni és bécsi modellek szerint.

Külön termek - Kivánságra házhoz küldök

„Buffet Bellevue“

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szíves pártfogást kér
SZIRMAI GYÖZÖNE.

Betegápolás

Az összes gyógykezelési eszközök, n. m. sérvkötők, haskötők, gummigörcsér-harinyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TSA R.-T. cégnél
ALAPITTATOTT 1856. Telef. 958.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám
szerezhetők be.

Most megjelent legújabb képes árjegyzéket kívánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

A legkellemebb izü és legolcsóbb savanyúvíz a

**Pécsi Tettye
: forrásvíz :**

kapható minden drogeriában és étteremben.

Fiumei raktár: Fratelli Tausz cégnél - Telefon 186 szám.

Nattich Henrik

Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós krónométer-órák és láncokban jutányos áron, jóállás mellett. — Saját javítóműhely.

MOSÓDA A CSILLAGHOZ

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via Remai 2 sz. alatt új mosódát nyitottam.

Gyors és kifogástalan kiszolgálás. Magyar tulajdonos. Via Remai 2. — Telef. 15-87.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy Budapesten a képviselőháznak ezen célra átalakított souterrain helyiségeiben

Vendéglői üzletemet

folyó évi október 27-én megnyitottam és készséggel állok kitűnő ételek és polgári árral a nb. közönség szolgálatára.

Teljes tisztelettel

Czipoth József
képviselőházi vendéglős.

TOPICS MILAN

fogtechnikus

— Susákról Fiuméba költözött —

Via del Porto 8. szám II. emelet.

Minden a kihordás vagy a szétkötés körüli felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatkozásra kérjük bejelenteni.

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Cürzola, Gravosa (Ragusa), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattaróig csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

ÓH JAJ! KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLAI

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 Kor.

Próbadoboz 50 fill.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEO és EGGER I.

Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Fiume és Susákon minden gyógyszertárban és drogeriájában.

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Eggermellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Valscurignei parcellázott telepen 2-3-4 szobás **családi házakat, villákat** és több lakásból álló **emeletes házakat** épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladásra és bérbeadásra.**

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek** is eladók. **A telep csatornázással, vívezetékekkel s villanyellátással van ellátva.**

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zuzott kavics, homok és kölliszt olcsón** kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában

Via Clotilde 4 szám a.

Magyarok!!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni, vagy frissen csapolt kőbányai sört, aki jó magyaros ebédet és vacsorát akar enni az siessen

Misics András vendéglőjébe

Via Francesco Petrarca 6.
Éjjel 2 óráig nyitva.

ABBAZIA**CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ**

Fényűzően berendezett kávétermek. Külön játék és billiard szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők

Számos látogatást kér
WAGNER RICHARD, tulajdonos

Renko Ferenc Kávéháza

ABBAZIA, a Tommasich Fördőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rumimal	40 "
Üveg sör	40 "
1 liter bor	1.20 "
Tej	24 "

LOVRANA LEGOLCSÓBB és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“

(„Zur schönen Kärntnerin“)

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytisza. Bakteriamentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénsavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!

Töttőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

TÓTH JANOS**Magyar vendéglője**

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

Trieszt

a pályaudvarral szemben

„Alla Stazione“ étterem

A pesti háziezred tisztikarának és a trieszti magyarságnak találkozóhelye.

Kitünő konyha. - Mindenkor friss sör. Olcsó árak.

Tulajd. **Andriancich Ant.**

a fiumei Deak szálló volt aportás.

LOVRANA**„Adria“ kávéház**

Nagy strandterrasse, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbaziából hajón és villamoson kellemes kirándulás.

Tulajdonos: **Glück Alfonz**

a Quarnero kávéháznak sok éven át volt igazgatója.

Wetzler Testvérek azelőtt **Gondrand Testvérek**,
Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek,
Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és tehergyorsáru forgalom, Görögország, Spanyolország. Észak és Dél-Amerika felé.

Kedvező utazási alkalom

Görögországba, Délolaszországba (Szicília) és Algirba a

„Kaiser Franz Josef I“

kettős csavaru gőzessel.

Indulás Trieszttől: november 16-án.

Patraszban	nov. 18-án
Palermban	„ 19-én
Algirban	„ 21-én

Visszautazás:

Patraszból az „Alice“	gőzessel nov. 21. érk. Triesztbe	nov. 23
Nápolyból „Lanra“	„ „ 26. „ „	„ 29
Algirból „Martha Washington“	„ 26. „ „	dec. 1

Tudakozódni lehet az igazgatóságnál, Trieszt, Via Molin Piccolo 2, (Távíratcim: Cosulich, Trieste) Schenker és Tsa főügynökségnél Bécs I., Neuthorgasse 17., az utas-irodánál Bécs, II., Kaiser Josef-strasse 36 és a társaság más ügynökségeinél.

Hotel „Vinodol“
CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzio

Elsőrendű minőségű, pontos schaffhausen-i, Omega-, Zenith- és Glas-hütte-órák, arany, ezüst és acélban, leggazdagabb választékban, olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5. Flók Abbaziában

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó-vállalat.

Imró Ferenc

borbély és fodrászterme

Fiume, Via A. Manzoni 7. (Braida).

Kifogástalan kiszolgálás.

Mindenféle hajmunka és női fésülés.

Treppler Alajos, cserépfedő

Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.

elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemezfedeget, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle szakmába vágó munkát, bádigos munkát a legolcsóbb árakon, Pontos kivitel.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Nyomatott a „Poljana“ nyomdában Fiume.

Ára 30 K.

Nincsen Önnek rendes háztartása ha
Eclipse dagasztógépe nincsen

3 perc alatt lehet vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.

Minden vas- és edényüzletben kapható.

Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company képviselője, Eckel Egon, Fiume Via Carducci 14. sz.